

EVALUATION OF THE WELSH PONY AND COB BREED ON THE CHAMPIONSHIP OF THE CZECH REPUBLIC

VYHODNOCENÍ PLEMENE VELŠSKÝ PONY A KOB NA MISTROVSTVÍ REPUBLIKY PONY

Píšová M., Jiskrová I.

Department of Animal Breeding, Faculty of Agronomy, Mendel University in Brno,
Zemědělská 1/1665, 613 00 Brno, Czech Republic

E-mail: marketa.pisova@centrum.cz

ABSTRACT

The aim of our study is evaluation of the welsh pony breed on the Championship of the Czech Republic. We use datas from the Czech riding association and the Czech breed association. We evaluated the Championship of the Czech Republic in dressage and showjumping between years 2010 to 2012. We use data from the Czech riding association and the Czech breed association. We evaluated the Championship of the Czech Republic in dressage and between years 2010 to 2012. The number of the Welsh Part bred is lower during years 2010 to 2012. The number of Pony Breed is lower among years 2010 to 2011. We evaluated the Breed and the Welsh Pony and Cob among. We have statistically result for the Pony Breed. The Pony Breed is statistically succesfull to the Welsh Pony Breed in every years 2010 to 2012.

Key words: The Welsh Pony and Cob, The Pony breed, performance, The Championship of the Czech Republic, dressage

ÚVOD

Velšský pony je jedno z neznámější a nevýznamnějších plemen pony na světě. Postupem šlechtění se z malého zavalitého ponyho, který obýval rozsáhlé pláně Walesu, stal v současnosti vytrvalý, energický sportovní pony nejen pro děti. Plemeno velšský pony se rozděluje do několika sekcí přičemž nejpočetnější sekce ve světě je A, tedy velšský horský pony. Během staletí se exteriér velšských pony měnil, především ve 20. století vlivem stále většího tlaku na produkci jezdeckých pony z původních kočárových.

V České republice se tyto ponyové začali chovat od 70. let minulého století a jejich obliba stále roste. To nejen díky výborným jezdeckým schopnostem, ale i kvůli jejich dobrému charakteru, nenáročnosti a mnohdy jsou využíváni i jako společníci. Toto plemeno stále častěji ovlivňuje i chov ostatních plemen ponyů, v České republice pak především českého sportovního ponyho.

V zahraničí, především ve Velké Británii, odkud tento pony pochází je dlouhodobá tradice soutěží pro pony. A to i pro nejmenší děti. Při hodnocení v soutěžích zaměřených na plemeno velšský pony a kob je důležitá mechanika pohybu, aktivní krok a korektní klus. Ale také charakter a jezditelnost (PARKER-JONES, 2011). Chovatelé se tak zaměřují nejen na mechaniku pohybu, skokovou potenci, ale hlavně na charakter. Ten je pro chov plemen s využitím pro děti velmi důležitý (DAVIES, 2003). O mechanice pohybu hovoří ve své publikaci SCHOPKE, K. – SWALVE, H. (2012), kteří se zaměřili na genetické parametry německých jezdeckých pony. Kde uvádějí, že exteriér, mechanika pohybu a výkonnost spolu souvisí.

Dle MARŠÁLKA a ZEDNÍKOVÉ (2001) včasný odhad výkonnostního potenciálu je rozhodující motivací u všech druhů hospodářských zvířat. Výkonnost je ovlivněna ze 2/3 exogenními vlivy, a proto zlepšování genofondu musí být paralelně doprovázeno vysokou chovatelkou úrovní jezdeckou a trenérskou.

Oficiální soutěže pro pony se začaly v naší republice pořádat od roku 2001. Český systém hodnocení sportovních koní je založen na penalizaci trestnými body v jezdeckých soutěžích. Charakteristika sportovní výkonnosti, penalizace trestnými body, je v souladu s mezinárodními pravidly jezdeckého sportu Mezinárodní jezdecké federace (FEI). Česká jezdecká federace vydává pravidla jezdeckého sportu platná v České republice, která jsou obsahovým překladem pravidel mezinárodních (www.cjf.cz in NEVŘIVÁ, 2010). Od roku 2001 se změnil systém kategorizace jezdců i koní, vytvořily se tři kategorie dle věku jezdců a kohoutkové výšky ponyho.

Kategorizace Mistrovství České republiky:

- Mistrovství České republiky v drezuře pony 8-12 let, do 135 cm
KVH
- Mistrovství České republiky v drezuře pony 8-12 let, do 148 cm
KVH
- Mistrovství České republiky v drezuře pony 13 - 16 let, do 148 cm
KVH

MATERIÁL A METODIKA

Pro práci byla zpracována data, která byla čerpána dostupných dat a výsledkových listin České jezdecké federace, dále pak z plemenných knih, které jsou dostupné na internetových stránkách Asociace chovu koní v České republice.

Zpracovávali jsme data z Mistrovství republiky v drezuře a skoku pony v letech 2010 až 2012. Vyhodnoceny byly následující kategorie:

- Mistrovství České republiky v drezuře pony 8-12 let, do 135 cm
KVH
- Mistrovství České republiky v drezuře pony 8-12 let, do 148 cm
KVH
- Mistrovství České republiky v drezuře pony 13 - 16 let, do 148 cm
KVH

Zaměřili jsme se především na úspěšnost plemene velšský pony a kob v jednotlivých disciplínách a kategoriích a dále pak na zhodnocení jednotlivých disciplín mezi roky 2010 – 2012.

Zhodnotili jsme rozdíly mezi velšským plemenem pony a kob a českých sportovním pony. Tato plemena jsou si chovatelsky blízká a chovatelé obou plemen se zaměřují více na uplatnění ve sportu.

Statistické vyhodnocení bylo realizováno pomocí statistického programu STATISTIKA. Průkaznost mezi výslednými hodnotami byla hodnocena pomocí analýzy rozptylu (ANOVA), GLM (základní lineární model), bližší průkaznost pak byla hodnocena S - testem (Scheffesův test).

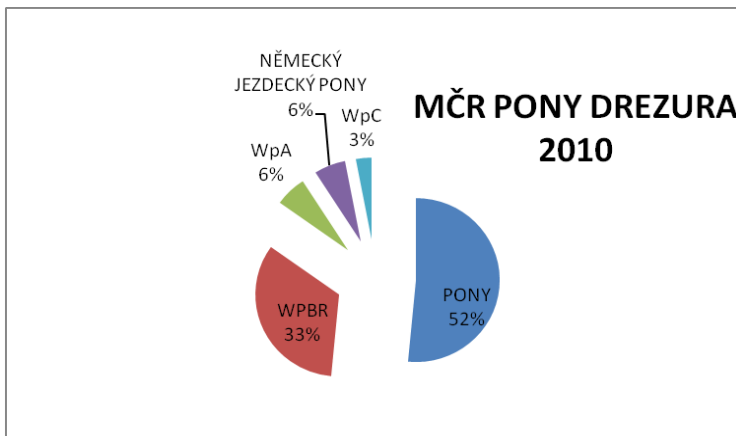
Statisticky průkazné rozdíly mezi průměry jsou označeny písmeny u jednotlivých čísel. Pokud průkaznost zjištěna nebyla (mezi průměry) písmenka (horním indexem) u výsledků uvedena nejsou.

VÝSLEDKY A DISKUSE

Zastoupení jednotlivých plemen na MČR

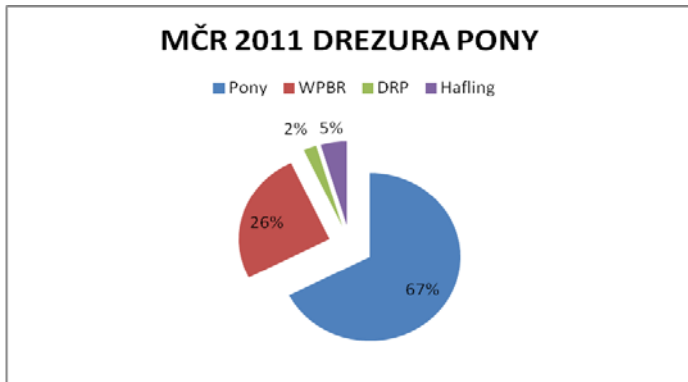
Na základě námi naměřených dat, jsme zpracovali jednotlivé roky samostatně. U drezurních soutěží v roce 2010 jsme vyhodnotili jednotlivé počty účastníků. Na Grafu 1 můžeme vidět, že v roce 2010 bylo zastoupeno 5 plemen, z toho nejčastěji zástupci plemene pony, z 52% (zde myšleno český sportovní pony i pony bez plemenné příslušnosti), dále pak podílový velšský pony s 33%, ostatní plemena byla zastoupena pod 10%.

Graf č. 1 – Vyhodnocení Mistrovství České republiky v drezuře v roce 2010 – dle plemen

Graf 2 ukazuje, že v roce 2011 se zvětšil počet startujících plemene pony o 15%, snížil se však o 7% počet startujících podílových velšských pony, i německých jezdeckých pony na 2%. V roce 2011 se na startovní listině umístilo plemeno hafling, které v roce 2010 nestartovalo. V tomto roce také nestartoval žádný zástupce plemene velšský horský pony ani velšský pony v typu koba.

Graf č. 2 – Vyhodnocení Mistrovství republiky v drezuře pony v roce 2011 – dle plemen

Vyhodnocení plemene velšský pony a kob v drezurních soutěžích

Jak je uvedené v tab. Č. 1 zhodnotili jsme rozdíl výkonnosti mezi plemeny velšský pony a kob a plemenem pony. Jak uvádí tabulka č. 1, plemeno pony je statisticky průkazně lepší v letech 2010, 2011 i 2012. Výsledky mohou být ovlivněny tím, že na startovních listinách se nevyskytují další zástupci plemene velšský pony a kob, které je zastoupeno pouze sekci podílového velše. Ti jsou však chováni v naší republice velice krátkou dobu a jejich populace není prochována na mechaniku pohybu. U ostatních sekcí je cílené šlechtění na mechaniku pohybu zřejmé. To uvádí ve své práci Příkladová (2011), která poukazuje na excelentní mechaniku pohybu především v klusu, a to u plemene velšský horský pony. Chov sportovních pony je založen také na plemenném materiálu plemene velšský pony a kob, ale stále častěji jsou používáni hřebci německých pony a ostatních plemen.

Tab. Č. 1 – Statistické vyhodnocení plemen Pony a velšský pony a kob

Plemeno	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Pony	**	**	**
Velšský pony a kob			

ZÁVĚR

Při vyhodnocení Mistrovství republiky v drezuře pony v letech 2010 až 2012. U drezurních soutěží v roce 2010 jsme vyhodnotili jednotlivé počty účastníků. V roce 2010 bylo zastoupeno 5 plemen, z toho nejčastěji zástupci plemene pony, z 52% (zde myšleno český sportovní pony i pony bez plemenné příslušnosti), dále pak podílový velšský pony s 33%, ostatní plemena byla zastoupena pod 10%. Oproti tomu v roce 2011 se zvětšil počet startujících plemene pony o 15%, snížil se však o 7% počet startujících podílových velšských pony, i německých jezdeckých pony na 2%. V roce 2011 se na startovní listině umístilo plemeno hafling, které v roce 2010 nestartovalo. Jak je vidět z uvedených výsledků, startuje v drezurních soutěžích stále méně zástupců plemene velšský pony a kob, a to pouze zástupce podílového velše. To je oproti zahraničí velmi málo. V drezurních soutěžích pony ve Francii je na startovních listinách velmi často zastoupen velšský kob, ale také ostatní sekce tohoto plemene. Stejně tak tomu je ve Velké Británii, která je však domovskou zemí tohoto plemene. Při hodnocení úspěšnosti plemen mezi sebou, jsme porovnávali plemeno pony s podílovým velšským pony. Zde jsme zjistili, že plemeno pony je statisticky významně lepší z hlediska umístění než podílový velšský pony v letech 2010 až 2012. Otázkou zůstává zda tento výsledek neovlivňuje především to, že se na mistrovsky významných soutěžích neobjevují zástupci dalších sekcí tohoto plemene. Chov podílových velšských pony je v České republice na začátku svého působení a často jsou do chovu používáni jedinci s nevýraznou mechanikou pohybu a nekvalitním exteriérem. Jak uvádí Příšová (2010) ve své práci uvádí, že: „Při srovnání jednotlivých sekcí z hlediska prostornosti v kroku a klusu jsme zjistili, že délka kroku v chodech krok a klus je úměrná tomu jaké je omezení kohoutkové výšky jednotlivých sekcí. Přesto maximum, které bylo naměřeno u velšského horského ponyho (126 cm) v klusu ukazuje, že i nejmenší sekce (kohoutková výška hůlková do 122cm) má velmi prostorný krok a přibližuje se i sekci velšského koba s kohoutkovou výškou hůlkovou nad 137 cm, zde bylo naměřena maximální hodnota 130 cm v klusu.“ Dále také publikuje, že při statistická hladina významnosti pro srovnání prostornosti chodů byla prokázána i u příslušnosti k jednotlivým sekcím. Především velšský horský pony a velšský kob jsou šlechtěni na mechaniku pohybu.

POUŽITÁ LITERATURA

BOWLING, A.T. – A. RUVINSKY: The Genetic of The Horse, CAB Internacional, 2000, ISBN 0-85199-429-6

DAVIES, W. : The welsh mountain pony, J.A. Allen, London, 1993, s. 134, ISBN 0-85131-571-2

DAVIES, W. : The welsh Ponies and Cobs, J.A. Allen, London, 1997, s. 3 -25, ISBN 0-85131-361-2

DAVIES, W.: The welsh cobs, J.A. Allen, London, 2006, s. 209, ISBN 0-51317219

KRČOVÁ, S., 2007: *Zhodnocení významu hannoverského koně ve šlechtění českého teplokrevníka*. Diplomová práce (in MS, dep. knihovna MENDELU v Brně), MZLU v Brně, 52 s.

MARŠÁLEK, M., ZEDNÍKOVÁ, J., 2001: Možnosti hodnocení teplokrevných hřebců podle výkonnosti jejich potomstva. *Koně*, č. 1, s. 14 – 16.

PÍŠOVÁ ET. ALL: *Evaluation of basic body measure to movement of the welsh ponies and cobs*, In *MendelNet 2010 Proceedings of International Ph.D. Students Conference*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010, s. 297--301. ISBN 978-80-7375-453-2.

PÍŠOVÁ ET ALL: *Zhodnocení mechaniky pohybu plemene velšský horský pony a velšský pony*, In MARŠÁLEK, M. *Koně 2012*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta, 2012, ISBN 978-80-7394-344-8.

SCHOPKE, K. – SWALVE, H.H. : *The German Riding Pony – a genetic-statistical analysis*, *Zuchtungskunde*, Vol. 84, Iss.2, 2012, **ISSN**: 0044-5401